

Міністерство освіти і науки України
Державний заклад „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка”
Факультет природничих наук
Кафедра садово-паркового господарства та екології

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

«СТРАТЕГІЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ»

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	10 Природничі науки
Спеціальність	101 Екологія
Освітня програма	Екологія
Форма навчання	Денна/заочна
Розробники	Мацай Наталія Юріївна – кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри садово-паркового господарства та екології. Портфоліо: http://luguniv.edu.ua/wp-content/uploads/2022/01/resume_matcay_n.pdf
Контактна інформація	Мацай Наталія Юріївна – e-mail: m19050829@gmail.com
Курс	четвертий
Семестр	восьмий
Тип освітнього компоненту	обов'язковий циклу професійної підготовки
Обсяг дисципліни	5 кредитів ECTS / 150 годин.
Форма контролю	Екзамен (8 семестр)
Мова викладання	Українська
Анотація освітнього компоненту, ключові слова	Науковий зміст цієї дисципліни спрямований на надання здобувачам освіти глибокого розуміння теоретично-концептуальних засад сталого розвитку, науково-прикладних аспектів теорії та стратегії сталого розвитку, основних сучасних моделей сталого розвитку та можливостей їх використання в професійній діяльності фахівця-еколога. Успішне вивчення цього освітнього компоненту сприяє переведенню вже отриманих екологічних знань у площину їх практичного використання. Ключові слова: <i>сталий розвиток, стратегія, система, індикатори сталого розвитку, природа, суспільство.</i>
Мета освітнього компоненту	формування у майбутніх фахівців-екологів системи знань щодо концепції сталого розвитку та напрацювання навичок і вмінь розробки таких стратегій сталого розвитку певних адміністративно-територіальних одиниць.
Результати навчання	Очікуваними результатами навчання мають стати: опановані знання: ▪ сутність основних положень стратегії сталого розвитку; ▪ концептуальні засади сталого розвитку;

- соціальні, екологічні, економічні передумови стійкості регіонів;
- основні індикатори сталого розвитку;
- умови і управлінські механізми забезпечення еколого-соціально-економічно збалансованого розвитку.
- основні сучасні моделі розвитку суспільства;
- міжнародний досвід впровадження стратегії сталого розвитку в економіку розвинутих держав.

сформовані вміння:

- виявляти пріоритети сталого розвитку;
- обґрунтовувати рішення, пов'язані з розвитком соціально-економічних систем;
- визначати екологічні, економічні та соціальні індикатори сталого розвитку;
- застосовувати основні методи оцінки індикаторів сталого розвитку;
- розробляти і реалізовувати наукові та інноваційні проекти, що дають можливість приймати екологічно доцільні управлінські рішення щодо зменшення негативного антропогенного тиску на природні системи та їх компоненти;
- самостійно здобувати знання у галузі екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування; орієнтуватися в постійному потоці наукової інформації.

сформоване ставлення до усвідомлення

- необхідності переходу сучасного суспільства на стратегію сталого розвитку як єдино можливого шляху подальшого поступального розвитку цивілізації;
- необхідності прагнути діяти соціально, відповідально та свідомо.

Вивчення освітнього компонента забезпечує формування ряду загальних та спеціальних (фахових, предметних) компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК):

ІК 1 Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми у сфері екології, охорони довкілля і збалансованого природокористування, що передбачає застосування основних теорій та методів наук про довкілля, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК 7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо

ЗК 12. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Фахові компетентності (ФК):

ФК 1. Знання та розуміння теоретичних основ екології, охорони

	довкілля та збалансованого природокористування. ФК 6. Здатність до використання основних принципів та складових екологічного управління. ФК 12. Здатність до опанування міжнародного та вітчизняного досвіду вирішення регіональних та транскордонних екологічних проблем. Успішне засвоєння змісту освітнього компонента дає можливість отримати такі програмні результати навчання: ПР 01. Демонструвати розуміння основних принципів управління природоохоронними діями та/або екологічними проектами. ПР 03. Розуміти основні концепції, теоретичні та практичні проблеми в галузі природничих наук, що необхідні для аналізу і прийняття рішень в сфері екології, охорони довкілля та оптимального природокористування. ПР 07. Розв'язувати проблеми у сфері захисту навколишнього середовища із застосуванням загальноприйнятих та/або стандартних підходів та міжнародного і вітчизняного досвіду. ПР 17. Усвідомлювати відповідальність за ефективність та наслідки реалізації комплексних природоохоронних заходів. ПР 19. Підвищувати професійний рівень шляхом продовження освіти та самоосвіти. ПР 24. Розуміти і реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ПР 25. Зберігати та примножувати досягнення і цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.
Передумови вивчення дисципліни	Освітній компонент ґрунтується на компетентностях, сформованих при вивченні таких ОК : «Загальна екологія та неоекологія», «Техноекологія», «Оцінка впливів на довкілля», «Природоохоронне законодавство та екологічне право».
Форми, методи викладання та навчання	Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання освітнього компоненту Методи: теоретико-інформаційні (лекція оглядова/тематична; проблемна лекція; пояснення, проблемні бесіди); практико-операційні (розв'язання розрахункових задач; розв'язання екологічних завдань); пошуково-творчі методи навчання (кейс-методи аналізу конкретних екологічних ситуацій, «мозковий штурм»). Освітній процес вивчення ОК реалізується в таких формах: навчальні заняття, виконання індивідуальних завдань, контрольні заходи, самостійна робота Основними видами навчальних занять з вивчення ОК є: лекції, практичні заняття, індивідуальні заняття та консультації. Передбачається використання наступних видів навчальних занять: Лекція (оглядова/тематична; проблемна лекція);

	Практичні заняття (презентація/розв'язання екологічних завдань/ розв'язання розрахункових задач/ самостійна робота з джерелами інформації /розробка і презентація самостійних проєктів/ проведення дискусії); Виконання індивідуальних творчих професійно-орієнтованих завдань для самостійної роботи. За умов карантинних обмежень запроваджується дистанційна (відео конференції на платформі Microsoft Teams, використання матеріалів «Освітнього порталу») або змішана форми навчання.
Обладнання	Мультимедійне обладнання, комп'ютер або ноутбук; програмне забезпечення Windows 10, Office 365 Доступ до мережі Інтернет
Діяльність здобувача	Діяльність здобувача освіти: ▪ слухання лекцій; ▪ виступ з повідомленням на практичному занятті, участь у дискусії; ▪ підготовка презентацій та повідомлень за певною тематикою; ▪ підготовка завдань до практичних занять; ▪ розв'язання розрахункових задач; ▪ розв'язання екологічних завдань; ▪ виконання завдань самостійної роботи; ▪ виконання тестових завдань.
Забезпечення виконання принципів академічної доброчесності	Під час навчання учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватись академічної доброчесності: етичних принципів та визначених Положенням «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»» правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання, та провадження наукової діяльності http://luguniv.edu.ua/wpcontent/uploads/2020/06/poloj_akadem_dobro_3.pdf. Дотримання академічної доброчесності передбачає: самостійне виконання завдань поточного та підсумкового контролю; посилання на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право; надання достовірної інформації про результати власної діяльності.
Feedback курсу	Зворотній зв'язок здійснюється на основі чату, системи повідомлень на сторінці ОК на освітньому порталі ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка та опитування здобувачів гарантом освітньої програми https://docs.google.com/forms/d/17XeHhln736K_slmxF9bTYK0ACwpZFw1gLIVFTysiLM/edit?ts=62037774

Зміст освітнього компоненту

Модуль I. Теоретико-концептуальні засади сталого розвитку

Тема 1. Наукова сутність стратегії сталого розвитку. Основні поняття і визначення сталого розвитку.

Тема 2. Наукові і світоглядні передумови формування засад сталого розвитку.

Тема 3. Екологічні засади формування стратегії сталого розвитку.

Тема 4. Соціально-економічні засади стратегії сталого розвитку.

Тема 5. Принципи забезпечення сталого розвитку

Тема 6. Поняття системи і її розвитку.

Тема 7. Розвиток соціо-еколого-економічних систем.

Модуль II. Науково-прикладні засади сталого розвитку

Тема 1. Індикатори сталого розвитку.

Тема 2. Моніторинг стану і динаміки соціально-економічних і екологічних систем.

Тема 3. Моделювання і прогнозування екологічного ризику при визначенні стратегії сталого розвитку.

Тема 4. Стратегія сталого розвитку України.

Тема 5. Проблеми раціонального природокористування в процесі забезпечення сталого розвитку України.

Тема 6. Регіональна політика як основа ефективного місцевого розвитку, орієнтованого на місцеву громаду.

Тема 7 . Передумови та основні вектори реалізації концепції сталого розвитку в містах України.

Тема 8. Міжнародний досвід впровадження стратегії сталого розвитку в економіку розвинутих держав.

Розподіл навчального часу

№	Змістовні модулі та їхня структура	денна форма навчання					заочна форма навчання				
		загальна кількість	лекції	практичні заняття	лабораторні роботи	самостійні роботи	загальна кількість	лекції	практичні заняття	лабораторні роботи	самостійні роботи
Перший модуль											
1.1	Наукова сутність стратегії сталого розвитку. Основні поняття і визначення сталого розвитку.	12	2	4		6	12	2	2		8
1.2	Наукові і світоглядні передумови формування засад сталого розвитку	10	2	2		6	8				8
1.3	Екологічні засади формування стратегії сталого розвитку.	8	2			6	8				8
1.4	Соціально-економічні засади стратегії сталого розвитку.	8	2			6	8				8
1.5	Принципи забезпечення сталого розвитку.	10	2	2		6	10	2			8
1.6	Поняття системи і її розвитку.	8	2			6	8				8
1.7	Розвиток соціо-еколого-економічних систем.	8	2			6	8				8
Другий модуль											
2.1	Індикатори сталого розвитку.	10	2	2		6	14	2	2		10
2.2	Моніторинг стану і динаміки соціально-економічних і	16	2	8		6	14	2	2		10

	екологічних систем.										
2.3	Моделювання і прогнозування екологічного ризику при визначенні стратегії сталого розвитку.	8	2			6	8				8
2.4	Стратегія сталого розвитку України	10	2	2		6	10		2		8
2.5	Проблеми раціонального природокористування в процесі забезпечення сталого розвитку України.	10	2	2		6	8				8
2.6	Регіональна політика як основа ефективного місцевого розвитку, орієнтованого на місцеву громаду.	16	2	6		8	16	2	2		12
2.7	Передумови та основні вектори реалізації концепції сталого розвитку в містах України.	8	2	2		4	9				9
2.8	Міжнародний досвід впровадження стратегії сталого розвитку в економіку розвинутих держав	8	2			6	9				9
	ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ ГОДИН	150	30	30		90	150	10	10		130

Тематика лекційних занять

№ з/п	Тема	Кількість аудиторних годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1.	Наукова сутність стратегії сталого розвитку. Основні поняття і визначення сталого розвитку.	2	2
2.	Наукові і світоглядні передумови формування засад сталого розвитку.	2	
3.	Екологічні засади формування стратегії сталого розвитку.	2	
4.	Соціально-економічні засади стратегії сталого розвитку.	2	
5.	Принципи забезпечення сталого розвитку.	2	2
6.	Поняття системи і її розвитку.	2	
7.	Розвиток соціо-еколого-економічних систем.	2	
8.	Індикатори сталого розвитку.	2	2
9.	Моніторинг стану і динаміки соціально-економічних і екологічних систем.	2	2
10.	Моделювання і прогнозування екологічного ризику при визначенні стратегії сталого розвитку.	2	
11.	Стратегія сталого розвитку України.	2	
12.	Проблеми раціонального природокористування в процесі забезпечення сталого розвитку України.	2	
13.	Регіональна політика як основа ефективного місцевого розвитку, орієнтованого на місцеву громаду.	2	2
14.	Передумови та основні вектори реалізації концепції сталого розвитку в містах України..	2	

15.	Міжнародний досвід впровадження стратегії сталого розвитку в економіку розвинутих держав	2	

Тематика практичних занять

№ з/п	Тема	Кількість аудиторних годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1	Основні поняття і визначення сталого розвитку.	2	2
2	Концептуальні засади сталого розвитку.	2	
3	Глобальні цілі сталого розвитку 2030.	2	
4	Цілі сталого розвитку в Україні. Національна доповідь 2017.	2	
5	Головні принципи та етапи розробки стратегії сталого розвитку.	2	2
6	Оцінка природно-ресурсного та виробничого потенціалу регіону в контексті сталого розвитку.	2	2
7	Аналіз та оцінка економічного стану регіону в контексті сталого розвитку.	2	
8	Аналіз та оцінка екологічного стану регіону в контексті сталого розвитку.	2	
9.	Аналіз та оцінка соціального стану регіону в контексті сталого розвитку	2	
10.	Індикатори сталого розвитку та їх визначення.	2	2
11.	Методи оцінювання соціо-економіко-екологічного стану регіону.	2	
12.	Розробка місцевого плану дій з охорони довкілля	2	
13	Розробка стратегій сталого розвитку окремого регіону	2	2
14	Реалізація та моніторинг сталого розвитку	2	
15	Оприлюднення, громадське обговорення та ухвалення стратегії .	2	

Питання для самостійного опрацювання

1. Загальні основи стійкого розвитку систем.
2. Механізми стійкості систем. Фактори і механізми змінюваності систем.
3. Особливості забезпечення стійкого розвитку при переході до інформаційного суспільства.
4. Стратегія і тактика реалізації екологічної політики.
5. Механізми реалізації стратегії сталого розвитку. Управління реалізацією стратегії.
6. Актуальність розширення наукового знання про планету Земля.
7. Переорієнтація освіти на сталий розвиток.
8. Стратегія Європейської економічної комісії ООН для освіти в інтересах сталого розвитку.
9. Глобалізація: конфлікт між національними та наднаціональними інтересами.
10. Перспективи подолання конфлікту інтересів щодо сталого розвитку.
11. Показники (індикатори) сталого розвитку в Україні.
12. Соціальне партнерства на місцевому рівні.

13. Розробка та впровадження системи регіонального комплексного екологічного моніторингу довкілля.
14. Демократична децентралізація: її роль та значення.
15. Роль територіальних громад у соціоекологічному облаштуванні територій.
16. Проблеми екології у регіональній та муніципальній політиці в Україні.
17. Локальні проблеми та можливості їхнього розв'язання на рівні місцевої влади.
18. Особливості стратегій сталого місцевого розвитку.
19. Навести розробки стратегій сталого місцевого розвитку та дати їм характеристику.
20. Вибір регіональних пріоритетів стійкого розвитку з урахуванням особливостей економічного, соціального та екологічного розвитку.

Форми контролю:

Проведення поточного контролю здійснюватиметься із використанням різних типів завдань, таких як:

- опитування та тестування щодо навчальних досягнень здобувачів освіти;
- різнорівневі індивідуальні та групові завдання (презентація, розв'язання екологічних завдань, розв'язання розрахункових завдань, проведення обговорень дискусійних питань тощо) з наданням зворотного зв'язку про результати перевірки навчальних досягнень здобувачів освіти за матеріалом, що вивчається;
- завдання, що потребують розгорнутої, творчої відповіді;
- виконання індивідуальних практичних професійно-орієнтованих завдань для самостійної роботи.

Форма модульного контролю: 2 письмові контрольні роботи у вигляді тестування відкритої та закритої форми.

Оцінювання роботи при вивченні освітнього компоненту

Оцінювання за видами робіт (у %):

Письмові модульні контрольні роботи – 40 %;

результати роботи на практичних заняттях – 45 %;

завдання для самостійної роботи – 15 % (питання до самостійної роботи частково включено до модульних контрольних робіт).

Відповіді на практичних заняттях (участь у дискусіях) робота над завданнями у групах оцінюється за такими критеріями:

Ваговий бал – 3 бали за роботу на 1 практичному занятті.

Максимальна кількість балів за роботу на практичних заняттях дорівнює:

$$15 \text{ практ.} \times 3 \text{ бал.} = 45 \text{ бал.}$$

– «*відмінно*», одержують студенти, які всебічно, систематично і глибоко володіють навчально-програмовим матеріалом, вміють самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, засвоїли основну і ознайомлені з додатковою літературою, яка рекомендована програмою; творче виконання завдань – 3 балів;

– «*добре*», заслуговують студенти, які знають основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, виконують завдання добре, але із певною кількістю помилок, ознайомлені з основною літературою, яка рекомендована програмою; помилки, що допущені при виконанні завдань можуть бути виправлені з допомогою викладача – 2 бали;

– «*задовільно*», заслуговують студенти, які знають основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії – 1 бал;

– «незадовільно» виставляється студентам, які не оволоділи навчально-програмовим матеріалом, допускають грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою або взагалі не дають відповіді – 0 балів.

Оцінювання самостійної роботи здобувача освіти з тем і питань, які не розглядалися під час аудиторних занять і не увійшли до модульних робіт:

Самостійна робота - 15 балів (15 % за весь курс).

2 модульні контрольні роботи (підсумкове тестування відкритої і закритої форми):

1-а модульна робота – 20 балів;

2-а модульна робота – 20 балів.

Підсумковим балом є арифметична сума балів, отриманих здобувачем вищої освіти за всі види робіт з освітнього компонента. Максимальна кількість балів становить 100 балів.

Форма семестрового контролю – екзамен

Додаткові бали можуть бути нараховані за доповіді/публікації спрямування за освітнім компонентом на конференціях (5-10 балів залежно від рівня конференції; участь у II турі всеукраїнських олімпіад та конкурсах наукових робіт за спрямуванням освітнього компонента (20 балів – участь, 30 балів – призове місце).

Перезарахуванню підлягають наявні результати навчання, які були здобуті у формальній освіті та відповідають за змістом й опанованими компетентностями і набутими програмними результатами навчання даному освітньому компоненту. Порядок перезарахування регламентує Процедура визнання результатів навчання здобутих у формальній освіті http://luguniv.edu.ua/wp-content/uploads/2020/05/2_1_protos_zabezp_yakist_osvita.pdf

Перезарахуванню підлягають результати навчання отримані у неформальній освіті, що за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому модулю, темі (темам) та ін., які передбачені робочою програмою (силабусом) даного освітнього компонента. Порядок перезарахування регламентує Процедура визнання результатів навчання здобутих у неформальній та інформальній освіті http://luguniv.edu.ua/wp-content/uploads/2020/05/2_1_protos_zabezp_yakist_osvita.pdf

Критерії оцінювання:

Максимальна кількість балів, що здобувач вищої освіти може отримати за опанування освітнього компонента, дорівнює 100 (100%).

Екзаменаційна оцінка складається з суми балів, які набрав здобувач за кожний модуль. Відповідність оцінок за різними системами (100-бальна система, ECTS, 4-бальна національна система) наведено в таблиці:

Шкала оцінювання:

Національна	Відсоток	Шкала ECTS
відмінно	90 – 100%	A – відмінно – відмінне виконання роботи з незначною кількістю помилок
добре	83 – 89%	B – дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками
добре	75 – 82%	C – добре – загалом правильна робота з кількома грубими помилками

задовільно	63 – 74%	D задовільно – посередньо, зі значною кількістю недоліків
задовільно	50 – 62%	E достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії оцінки
незадовільно	21 – 49%	FX незадовільно – для одержання кредиту потрібне деяке доопрацювання
незадовільно	0 – 20%	F незадовільно – здобувач вищої освіти має відвідати факультативні заняття для повторного оцінювання освітнього компонента

Вважається що студент опанував освітній компонент у разі якщо набрав більше 50% балів.

У разі, якщо здобувач вищої освіти вважає оцінку за екзамен або залік необ'єктивною, він може подати звернення про оскарження результатів оцінювання відповідно до затвердженої процедури (http://luguniv.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/2_10_protos_zabezp_yakist_osvita_2020.pdf).

Здобувачі вищої освіти, які отримали семестрову оцінку з освітнього компонента від 0 до 49 балів, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку.

Здобувачі вищої освіти, які одержали від 21 до 49 балів, після належної самостійної підготовки мають право перескласти іспит або залік. Порядок перескладання регламентує Процедура перескладання освітнього компоненту http://luguniv.edu.ua/wp-content/uploads/2020/05/2_2_protos_zabezp_yakist_osvita.pdf

Здобувачі вищої освіти, які набрали від 0 до 20 балів, мають право ліквідувати академічну заборгованість після відвідування ними факультативних занять з метою їх повторного оцінювання за даним освітнім компонентом. Порядок перескладання регламентує Процедура проведення факультативних занять для повторного оцінювання освітнього компоненту http://luguniv.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/2_3_protos_zabezp_yakist_osvita_2020.pdf

Список рекомендованої навчальної літератури.

Основна навчальна література

1. Боголюбов В.М. Стратегія сталого розвитку / Боголюбов В.М., Клименко М.О., Мельник Л.Г. та ін. - Херсон: Олді-плюс, 2012. - 446 с.
2. Вальвач Ф.В. Стійкий екологічно безпечний розвиток і Україна : Навч. посібник /Ф.В.Вальвач, М.І. Дробноход, В.Г.Дюканов та ін. За ред. М.І. Дробнохода. - К.: МАУП, 2002. - 132 с.
3. Голубець М.А. Екосистемологія. - Львів: ПОЛЛІ, 2000. - 316 с.
4. Добровольський В.В. Основи теорії екологічних систем. Навчальний посібник. - К.: ВД «Професіонал», 2006. - 272 с.
5. Клименко М.О. Стратегія сталого розвитку: навч. посіб./М.О. Клименко, Л.В. Клименко. – Рівне: НУВГ, 2010.- 267с.
6. Основи стійкого розвитку: навчальний посібник. /За заг. ред. проф. Л.Г. Мельника. – Суми «Університетська книга», 2005. – 654 с.
7. Програма дій "Порядок денний на 21 століття"/ Пер. з англ.: ВГО "Україна. Порядок денний на 21 століття". К.: Інтелсфера, 2000. - 360 с.

8. Програма дій з подальшого впровадження Порядку денного на 21 століття"/Переклад з англ.: ВГО "Україна. Порядок денний на 21 століття". - К.: Інтелсфера, 2000. - 58 с.
9. Сталій розвиток: еколого-економічна оптимізація територіально-виробничих систем / Караваєва Н.В., Карпан Р.В., Коцко Т.А та ін.: Навч. посібник. - Суми: Університетська книга, 2008. - 384 с.
10. Сталій розвиток суспільства: навчальний посібник / авт.: А. Садовенко, Л. Масловська, В. Середа, Т. Тимочко. – 2 вид. – К.; 2011. – 392 с.

Додаткова література

1. Аналіз сталого розвитку - глобальний і регіональний контексти: У 2 ч. / Міжнародна рада з науки (ICSU) [та ін.]; наук. кер. М.З. Згуровський. -К.: НТУУ «КПІ». 2009. - Ч.2. Україна в індикаторах сталого розвитку. Аналіз - 2009. -200 с
2. Гор А. Земля у рівновазі / Переклад з англ.: Інститут сталого розвитку. - К.: Інтелсфера, 2002. - 312 с.
3. Дейлі Герман. Поза зростанням. Економічна теорія сталого розвитку/пер. з англ.: Інститут сталого розвитку. -- К.: Інтелсфера, 2002. -- 312с.
4. Інноваційно-технологічний розвиток України: стан, проблеми, стратегічні перспективи: аналіз матеріали до Парлам. слухань "Стратегія інновац. розв. України на 2010-2020 рр. в умовах глобалізац. викликів" / Л.І. Федулова, Ю.М. Бажал, І.А. 14 Шовкун, С.В. Захарін, В.К. Хаустов; ДУ "Ін-т економіки та прогнозування НАН України". -К., 2009. -196 с.
5. Крисаченко В.С. Людина і біосфера: основи екологічної антропології. Підр. - К.: Заповіт, 1998. - 688 с.
6. Марушевський Г.Б. Етика збалансованого розвитку. - К.: Центр екологічної освіти та інформації, 2008. - 440 с.
7. Методи оцінки екологічних втрат: Монографія / За ред. Л.Г. Мельника. - Суми: ВТД „Університетська книга”, 2004. - 288 с
8. Методологія сталого розвитку: цивілізаційний контекст: монографія / В.Х. Арутюнов, С.І. Присухін, В.М. Свінцицький, Т.В. Глебова, Т.С. Пітякова, Т.М. Дерев'янка, В.І. Пустовойт; Київ. нац. екон. ун-т ім. В.Гетьмана. -К., 2010. -296 с.
9. Концепція екологічної освіти України. - К.: Н.д., 2002. - 28 с.
10. Мороз С.А. Історія біосфери Землі: у 2-х кн. - К.: Заповіт, 1996. - 422 с.
11. Розвиток економічного та соціального середовища в сучасних умовах: монографія / К. Акав, О.В. Алейнікова, О.О. Бережна, Р.І. Богданов, Н. Борідько, Т.П. Галушкіна; Бердян. держ. пед. ун-т. - Бердянськ, 2008. -233 с.
12. Соціально-економічний стан України: наслідки для народу та держави: національна доповідь / за заг. ред. В.М.Гейця [та ін.] -К.: НВЦ НБУВ, 2009. -687 с
13. Старіш О.Г. Системологія. Підручник.- К.: Центр навчальної літератури, 2005.-232 с.
14. Стратегія забезпечення сталого розвитку України: матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 20 трав., 2008 р., Київ: у 3 ч. Ч. 2 / Рада по вивч. продукт. сил України НАН України. - К., 2008. - 334 с.
15. Україна в міжнародних рейтингових оцінках: чинник інноваційно-технологічного розвитку / Л.І. Федулова // Актуал. пробл. економіки. - 2009. - № 5.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.menr.gov.ua> – офіційний сайт Міністерства екології України.
2. <http://www.ecoleague.net> – сайт Всеукраїнської екологічної ліги
3. <http://do.luguniv.edu.ua/course/index.php?categoryid=124> - Освітній портал ЛНУ імені Тараса Шевченка – Digital Office
4. http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/REG1404.html - головний правовий портал України
5. http://www.eco.com.ua/about_site – сайт промислової екології та захисту навколишнього середовища
6. Платформа рішень для менеджерів природоохоронної діяльності / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ecolog-ua.com>
7. Про охорону навколишнього природного середовища [Електронний ресурс] : закон України від 25 черв. 1991 р. № 1264-XII [із змінами та доп., внесеними законами України]. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>
8. Конвенція про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля – https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_015#Text
9. Регіональна програма з охорони навколишнього природного середовища Луганської області на 2019-2025 роки <http://loga.gov.ua/sites/default/files/golova-cts/190221127.pdf>
10. Регіональна цільова програма моніторингу довкілля Луганської області на період до 2022 року - <http://loga.gov.ua/sites/default/files/golova-acts/180731579.pdf>
11. Регіональна програма охорони та раціонального використання земель Луганської області нас 2019-2022 роки http://loga.gov.ua/oda/documents/official/pro_zatverdzhennya_regionalnoyi_programi_ohroni_ta_racionalnogo
12. Стратегія сталого розвитку України до 2030 року. Проект 2017 https://www.undp.org/content/dam/ukraine/docs/SDGreports/UND_P_Strategy_v06-optimized.pdf
13. Цілі сталого розвитку та їх адаптація для України (історія, базові документи, принципи, пріоритети): <http://www.sd4ua.org/shho-take-stalij-rozvitok/>
14. Цілі Сталого Розвитку: Україна. Національна доповідь 2017 http://un.org.ua/images/SDGs_NationalReportUA_Web_1.pdf
15. Цілі розвитку тисячоліття 2000 – 2015 <http://www.un.org.ua/ua/tsili-rozvykutytsiacholittia/mdgs>
16. Цілі сталого розвитку 2016-2030 <http://www.un.org.ua/ua/tsili-rozvykutytsiacholittia/tsili-stalohorozvytku> 5.
17. Цілі сталого розвитку в Україні <http://sdg.org.ua/ua>